

Abonamentul:

Pentru monarhie:
Pe an 12 cor., $\frac{1}{2}$ an
6 cor., $\frac{1}{4}$ an 3 cor.

Pentru străinătate:
Pe 1 an 18 fr., $\frac{1}{2}$
an 9 fr., $\frac{1}{4}$ an
4 fr. 50 cm.

Foaie apare în fiecare
Sâmbătă

Unirea

Inserțiuni:

Un șir garmond:
odată 14 fl., a doua
oară 12 fl., a treia
oară 10 fl.

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirei”
în
Blaj.

Foaie bisericească-politică.**Anul XIX.****Blaj, 17 Iuliu 1909.****Numărul 28.****Vorbe de îndemn.**

În 22 Noemvrie 1906 s'a decis în sinodul arhidiecezan înființarea unei reuniuni de misiuni pentru perfecționarea clerului și spre cultivarea religioasă-morală a poporului, drept mijloc de mântuire pentru poporul de rând și totodată lucru de mult folos pentru poporul cu știință de carte.

Biserica și învățătura ei a avut în toate vremile dușmani mulți, de aceea preoții au trebuit să fie treji și înflăcărați în slujba sfântă, ca să țină credința nealterată, moravurile creștinilor nobile și sfinte, casa lui Dumnezeu locaș al sfințeniei și al pietății adevărate. Dacă a fost neapărat de lipsă lupta bisericii și a preoților în alte veacuri, cu atât mai vărtos trebuie să luptăm astăzi, când cu atâta îndrăsneală și obraznicie atacă slujbașii diavolului credința în Dumnezeu; când băjbaie atmosfera de învățături mincinoase, când oameni mari în patimi rele luptă cu râvnă ne mai pomenită în contra la tot ce e bun în societatea omenească ori în sufletele indivizilor singuratici. Și dacă oamenilor necredincioși li-s'a părut prea tare temelia bisericii lui Hristos spre a putea fi nimicită prin forțe singuratice, s'au constituit în societăți de tot soi, și-au strâns șirurile bine și cu multă rafinare scrutează și caută mijloacele potrivite prin cari ar putea da lovitură mai grea învățaturii lui Hristos.

Știutorii de carte, căruia îi place a răsfoi foile ce îl țin în curent cu mersul lumii, rămâne uimit de atâta venie, ce împrăstie gazetăria ateistă de astăzi — această armă modernă de luptă — în care tot șirul ba toată slova e săgeata otrăvitoare, ce nu lasă neatăcat nici sufletul omului singuratic, nici sanctuarul familiar, nici națiunile ca atari și nu cruță nici instituțiunile

creștine pe cari biserica le-a întemeiat și le susține cu atâta trudă și jertfe așa de mari pentru mântuirea oamenilor.

Dacă ispitim și noi starea poporului nostru în celea religioase, moravurile lui, abizurile nefericirii, de cari se apropie cu pași așa de repezi, neștiința lui în lucrurile de credință, indiferentismul mare față de Isus și de biserică, ce s'a încuibat în mulți de ai noștri și dacă ne gândim, că și asupra poporului nostru și asupra noastră pot să vină valurile dușmăniei, cari cu atâta furie se revarsă astăzi asupra catolicilor din apusul Europei, vedem, că e neapărat de lipsă, constituirea preoțimii într'o societate de misiuni, a cărei program de lucru și țintă de luptă să fie: nobilitarea moravurilor, stărpirea viciilor și a păcatelor, reînnoirea în Hristos a tuturor. Avem lipsă de o concentrare bine închiegată a forțelor și a dragostii, ca să putem aprinde flacăra credinții sfinte în inima poporului, să facem, ca acest popor, care singur bisericii lui Hristos are să-și mulțumească existența, să știe, să priceapă și să fie convins, că singură această biserică adevărată e în stare și vrea să asigure neamului nostru un viitor mai bun. Noi suntem datori să avem știință și să păzim știința și această știință a adevărului și a înțelepciunii sfinte să o dăm și altora, să facem ca între toți ai noștri să se lățească dragostea față de învățătura lui Hristos. În privința aceasta ne pot sluji cu bună pildă strămoșii, cari au ținut mult la știința cărților bisericești, toată cultura lor multă, puțină cât a fost, a fost îndulcită de înțelepciunea tâlcuită din ușa altarului și din strana bisericii. Și acest isvor dătător de nemincinoasă înțelepciune a adăpat sufletul ori mintea poporului, i-a dat curaj să străbată vitrejimea vremilor și putere să înlătore răutatea dușmanilor. Cartea

științii lui Hristos i-a susținut vieața, după cum s'a exprimat B. P. Hajdeu într'o vorbire a sa.

Comparând starea de acum a poporului nostru cu starea din vremile trecute, adevărat, că aflăm progrese, dar aflăm și regrese mari în multe privințe.

Astăzi nu aflăm la popor atâta alipire de sf. biserică ca în trecut, nu-i aflăm sufletul așa de curat și candid ca a strămoșilor, din vorba poporului și din purtarea lui nu respiră atâta evlavie, temere de Dumnezeu și atâta omenie ca din ținuta bătrânilor trecuți în altă lume.

Istoria ni dovedește, că fără credință bună, fără biserică, fără vieață trăită conform vocii lui Dumnezeu și învățaturii Lui nu poate exista un popor. Și acestui popor al nostru, care nu a avut pe nime numai pe Dumnezeu și biserica, dacă le va pierde acestea, cine i-a mai da tărie de vieață?

Noi preoții suntem răspunzători din toate punctele de vedere înaintea lui Dumnezeu pentru acest popor, de aceea să grijim de el, să-i binevestim adevărul și dreptatea. Suntem mijlocitori între Dumnezeu și popor, să grijim bine, ca acest popor să fie bun în faptă și în vorbă, să-i fie drag Hristos și biserica.

Să ne împlinim slujba bine, să avem multă voie de lucru, ca Dumnezeu să ne ajute și să țină aproape de noi inima credincioșilor. Dacă nu e dragoste și armonie între noi și popor atunci ni-e slujba grea și fără succes.

Misiunile populare vor nutri și vor întări această dragoste și armonie dintre preoți și popor, vor fi un scut bun în contra aceluia, cari văd cu ochii răi bună înțelegerea dintre noi, și nu au lucru mai plăcut ca a compromite și a dejesi preoțimea înaintea poporului.

Din motivele înșirate mai sus, nu aflū destule cuvinte prin cari se îndemn pe frații în Hristos, ca cu

toții să sprijinească reuniunea de misiuni ce s'a format. Să ne facem cu toții membrii, căci dacă cineva are voie a ajuta poporul și biserica nu se poate scuza, că nu e potrivit de membru al reuniunii. Fieștecare membru va face după putere, dar să facă cu încredere în Dumnezeu.

Reuniunea de misiuni, sprijinită de mulți, va produce o adevărată regenerare în biserică, bine înțeles, dacă vom începe cu dragoste de lucru și tot cu dragoste să lucrăm și mai departe și cu un zel vrednic de cauza aceasta bună.

Incheiu în credința, că ne vom întâlni cât de mulți la Blaj, când ne vor chema aceia, cărora le zace la inimă înființarea reuniunii, și acolo ajutați de spiritul sfânt să punem baze solide acestui lucru bun.

Sever I. Frățilă,
preot gr.-cat.

Criza Austro-Ungară.

Ca doi soți, pe cari nu iubirea, ci numai purul interes i-a legat laolaltă, Austria și Ungaria sunt pe cale de a se desface una de cealaltă. De vre-o aplanare a crizei nu mai poate fi vorba. Se amână de azi pe mâine, făcându-se și dincolo și dincoace de Laita, politicienii actuali, că caută soluția, pentru a ajunge la vre-o împăciuire, la o înțelegere durabilă, dară soluția e dată de mult, dualismul Austro-Ungar a căzut și în locul lui nu se poate pune nimic. Maghiarii

și reclamă drepturile lor, teritor vama independent, banca națională, miliție, tot astfel de pretenziuni, pe care le are orice țară independentă, nesubjugată și nesubordinată nimenui. Austria la locul ei amenință Ungaria cu criza economică, că își va retrage capitalurile, că va provoca un desastru economic în Ungaria, cum nu a mai fost. dar toate sunt înzădar criza e la înălțime și altă soluție nu este decât: „Să ne despărțim.“

Nu e vorba deci de o criză ungară, e vorba de criză Austro-Ungară. Criza aceasta s'a început deodată cu pactul dualist. Partidul liberal, care a domnit în țara aceasta cu putere nețărmurită până la căderea lui Tisza István, a fost un partid, care în țară rădăcini nu a avut niciodată. Singurul partid magiar, care a avut rădăcini în populație a fost partidul Kossuthist și îndatăce partidul liberal dela putere a început a lucra de dragul popularității tot după gustul Kossuthistilor, aceștia au devenit tot mai îndrăzneți și au provocat grabnic criza de astăzi. Deja dela căderea lui Tisza cel bătrân se observă, că liberalii domnesc numai pro formă, de fapt însă puterea o țin în mână Kossuthiștii, cari începură a deveni omnipotenți și pe timpul lui Szél Kálmán făceau să se clătine guvernul, când aveau voie. Pactările clandestine, înțelegerile oculte nu mai foloseau nimic, partidul Kossuthist pretindea aplicarea per extensum a programului său și nu mai voia să știe nimic de nici un fel de rezon de stat.

Viena văzând acum, că unde au ajuns lucrurile, făcū încercări de a înfrâna pe Kossuthiști cu promisiuni, cu enunțaiuni patriotice, cu un program militar mai pe gustul Kossuthiștilor, acesta însă nu numai, că nu au îndestulit pe 48-iști, ci i-a făcut și mai pretenzivi ba insistau acum pe lângă aplicarea întregului program Kossuthist cu

privire la miliție. La situația aceasta Viena a chemat la guvern pe Tisza István, om energic și popular, ca să înfrângă pe Kossuthiști fie chiar și cu nouă alegeri. Atunci s'a văzut însă, că chiar o mare parte a partidului liberal e cu aliruri opoziționale și când Tisza „cel cu mâna de fier“ a voit să facă ordine, escriind alegeri nouă, o parte a soților săi, sub conducerea actualului ministru de interne Andrassy Gyula, s'au opus și au trecut în opoziție, iar în alegeri au intrat ca aliații Kossuthiștilor și ai poporalilor formând astfel coaliția de astăzi și nimicind partidul liberal pentru totdeauna.

Din alegerile lui Tisza a eșit cu o majoritate covârșitoare partidul Kossuthist. Ne fiind însă mare probabilitatea, că Majestatea Sa, să concreadă așa deodată guvernul țării unui partid ce nu stă pe baza dualizmului, coaliția după încercările zădarnice ale lui Fejervary a acceptat în general programul Majestății Sale, ca guvernul colitionist să conducă deocamdată afacerile țării provizor, iar chestiunile contraversate să le rezolve viitorul parlament, ales pe baza votului universal. Ca program principal actualul parlament va avea datorința să aducă o reformă electorală, care să se bazeze pe votul universal, egal și secret, după cum e contemplat aceasta în proiectul lui Kristoffy, fostului ministru de interne de sub Fejervary.

Guvernul actual însă la toate s'a gândit, numai la însăreținarea aceasta principală a lui de loc. Viena bucurându-se de urcarea cvotei și de liniștea internă a țării, de care nu, avuse parte de mult, nu a prea insistat pentru reforma electorală, până ce s'au început a face din nou agitații în diferitele părți ale țării pe tema aceasta, constrângându-l astfel pe Andrassy să facă declarațiuni categorice, când are de gând să prezinte reforma electorală. Atunci a veni,

F O I Ț Ă.

EMINESCU-OMUL.

(Continuare și fine).

Ori și cât de pornit ar fi fost și ori și cât de des s'ar fi pierdut în gânduri, el nu uită niciodată să-și facă datoria, eră totdeauna la locul lui și alergă după creditorii săi, dar contra propriei sale convingeri nu lucră cu nici un preț.

În mijlocul societății, în care i-a fost dat să-și petreacă vieța, un asemenea om nu putea să facă carieră, nici să-și creeze pozițiune.

„Când oamenii au trebuință de tine — zicea el adeseori, — aleargă să te caute, sunt însă foarte mulțumiți când pot iar să scape de privirea ta pătrunzătoare și de gura ta cea rea.“

Dacă ar mai fi putut să trăiască, el fără îndoială s'ar fi impus în cele din urmă. E puțin ceeace a făcut el în timpul scurtei și mereu sbuciumatei lui vieți, și numai puțini își vor fi putând da seamă despre ceea ce am pierdut noi prin stângerea vieții lui sufletești.

Stăpânit de o neastâmpărată sete de știință, el studiă mereu, și nu eră nici o ramură de știință omenească, pe care nu ținea s-o aprofundeze. Mereu se simțea om

încă neisprăvit, mereu își dădea silința de a se desăvârși sufletește și boala l'a cuprins încă în formațiune.

Știm azi, că boalele de felul celei ce i-a întunecat lui sufletul sunt trupești și în cele mai multe cazuri curabile. Își dădea și el însuș seamă despre aceasta, și sunt acum douăzeci și cinci de ani, în ajunul plecării mele la Sibiu, vorbiam adeseori cu inginerul Simtion, care-i dădu-se adăpost în locuința sa, despre măsurile de precauțiune, pe care prietinel nostru comun are să le ia în viitor.

După ce a stat câțva timp într-o casă de sănătate din Viena, unde mai ales în urma unei abstinence stăruitoare și-a venit în fire, a petrecut câteva săptămâni cu prietinel nostru Chibici-Răvneanu la Florența, apoi s'a întors om cu mintea limpede și cu deosebire chibzuit. Ne spunea că numai în urma lipsei de cumpătare s'a îmbolnăvit, și eră încredințat, că n'are decât să se ferească de excese pentruca să-și păstreze sănătatea. Nu i-a intrat lui nici odată și nu-i intră nici odată în minte gândul, că mizeria, amărăciunile ori emoțiunile vie pot să turbure mintea unui om trupește sănătos.

Amicii mei din Sibiu, care-l știau din Viena și țineau mult la el nu numai ca scriitor, ci și ca omul lor totdeauna simpatic, stăruiau să-l iau cu mine, căci nicăiri nu putea să găsească o viață atât de regulată ca în mijlocul lor. Il adimeniă și pe dânsul gândul acesta; el însă totdeauna a fost lipsit

de voință și cu atât mai mult se lăsă acum în voia întâmplării.

„Es ist nicht der Mühe wert!“ — mi-a zis el într'un rând. — Om din mine tot n'o să mai iasă! Prea sunt mulți aceia, pe cari i-am jignit spunând adevărul, și după cele petrecute nu-mi rămâne decât să stau sficios într'un colț. Dacă mai înainte, voind să se apere, ziceau, că sunt răutăcios și că exagerez, acum nu le va fi greu să mă prezinte drept un descreerat.

Ne fiind în stare să ieie o hotărâre, el a rămas și încetul cu încetul iar și-a pierdut bunul cumpăt.

Dându-mi azi seamă, ce eram eu sunt acum patruzeci de ani, când l'am întâlnit la Viena, ce mă făcusem sunt acum douăzeci și cinci de ani, când ne-am despărțit, și ce am ajuns azi, după o lucrare sufletească stăruitoare, sunt cuprins de adâncă jale când mă gândesc, ce-ar fi ajuns până azi el, care le vede toate cu ochi ageri, trăiă numai sufletește și mereu gândiă, mereu studiă, mereu se înalță prin sine însuș.

Pe acest om ajuns la desăvârșire l'am pierdut într'ânsul, și convingerea mea e, că din vina noastră l'am pierdut.

Pornit chiar din naștere spre excese, el aveă mai mult decât alții nevoie de stăpânire de sine, căci nu se poate cere, nici nu eră cu putință, ca alții să aibă pentru ei purtarea de grijă, dacă el însuș nu ținea să-și pună frâu. Așa numai din simțământ

Andrássy cu reforma lui cunoscută, cu votul plural, „singura soluție prin care se asigură supremația elementului maghiar,” dar trimis odată acest proiect la comisiunea respectivă spre studiere, a rămas acolo necunoscut până în ziua de astăzi. Din manopera aceasta să vede, că și lui Andrássy i-a fost frică de votul universal, și că s'a bucurat că a rămas acolo în comisiune îngropat poate pe — vecie. Dela Viena însă au început a face atent guvernul asupra obligamentului ce l'a luat asupra sa în pact și insistă, ca să se aducă în desbatere reforma electorală. La aceasta ca și Deus ex machina a venit partidul Kossuthist și a pretins ridicarea băncii autonome ungare pe 1 Ianuarie 1911. Ne fiind de acord în privința aceasta toți membrii guvernului au dimisionat și cu aceasta s'a sfârșit și coaliția, rămânând cu Majestatea Sa să încredințeze guvernul partidului Kossuthist, ca majorității parlamentului. Viena însă nu vrea să lase coaliția de obligament, ce l'a luat asupra sa, și insistă, că mai întâi să facă reforma electorală. Criza până acum nu s'a putut aplană. Lukács ca homo regius nu a putut isprăvi nimic, și Majestatea Sa a fost în cele din urmă silit a încredința din nou cu conducerea afacerilor până la toamnă guvernul actual. Că la toamnă cum se va rezolvă criza nu să poate prevedea. Este însă foarte probabil, că vom avea mari surprinderi. Cât pentru noi românii, deocamdată nu mult bine putem spera la rezolvirea aceasta.

Episcop nou. Sinodul electoral dela Caransebeș, întrunit luni, a ales de Episcop pe protosinghelul *Dr. Iosif Tr. Bădescu* cu 32 voturi, față cu *Dr. Iosif Olariu*, care a întrunit numai 22.

CORESPONDINTE.

La chestia fondurilor de penzionare.

Julie n. 1909.

În „Unirea” am cetit cu bucurie părerile unora confrăți preoți referitoare la sporirea fondurilor „preoților deficienți și Viduo-orfanal,” e bine și de lipsă, ca în obiecte de atâta importanță, să ne comunicăm și ascultăm părerile, ba bucuria ne-ar crește când în asta privință am afla și părerea unor preavenerați consistorialiști, care preoților din afară ne-ar fi de o mare îndreptare întru luarea măsurilor îmbunătățitoare, a fondurilor din cestiune, și preoții din afară în sinoadele protopopești reasumând părerile, deliberând asupra lor și combinându-le, ar accepta pe una ori pe alta, sau din o parte și din altă parte, și și-ar forma și însuși o părere, cu carea ca cu un decis sinodal, delegații tractuali ar merge la sinodul arhidiecezan, despre care se zice, că se va convoca la toamnă, și așa realizarea acestei afaceri ar avea înlesnire și ușurare.

În obiectul sporirii fondurilor preoților deficienți și Viduo-orfanal, și eu îmi permit a-mi expune modesta părere în următoarele:

Eu doresc și voiesc, ca fondurile acestea să nu se contopească, ci și pe mai departe să rămână în statul în care se află în prezente, să se administreze și se fructifice separat, iar noi preoții să ne îngrijim și să stăruim, din toate puterile să le sporim, că doară trebuie să ne tragă inima cătră noi și cătră ai noștri, avem sf. datorință să ne îngrijim de îmbunătățirea noastră și a iubitorilor noștri casnici, și se începem în folosul acestor fonduri o nouă contribuție care

să se înceapă cu 1 Ianuarie 1910 și se înceteze cu 31 Decembrie 1919, adică în timp de 10 ani, și se contribuim cu câte 10% din întreg salariul preoțesc. Mi-se va obiecționă că 10% din întreg salariul preoțesc în timp de 10 ani, e prea mult, că doară nu suntem siliți și chiar astrânși, că noi cei de pe acuma se sporim fondurile acestea așa, cât urmașii noștri se între cu de-agata în folosință. După părerea unora poate că așa ar fi, dar când a existat subsidiul, care stim că s'a distribuit în mod arbitrar, din cari unii ne-am împărțit cu sume prea mari, alții cu prea puțin și unii cu nimica, am contribuit cu 10% adevărat că nu din întreg salariul preoțesc, ci numai din sumele cu cari neam împărțit, și a fost bine că am avut de unde contribui. Acum să cugetăm că contribuim iar în folosul nostru și alor noștri că: „azi mie, mâne ție”; și se mai cugetăm că congruarea noastră ave-va durată? Fi va stabilă? Nu se vor arăta nori grei asupra orizontului, cari se descarcă, se toarne tempestate înecătoare? Nu se va întâmplă un cutremur care se sguduiască fundamentul, și care va putea avea urmări triste și pentru sf. Biserică și pentru noi toți? Acolo între cei mari și tari, nu se vor scula capete înfierbintate, cu inimi răutăcioase, cari se facă încurcături pentru ca să strice dreptul? De rele trebuie să ne aducem aminte. Pentru de acestea să nu ne pară prea mare suma de 10% din salariul preoțesc deocamdată în 10 ani, ci se folosim ocaziunea; 10 ani sunt trecători, se mulțumim Atotputernicului Dumnezeu, se mulțumim Excelenței Sale Înalt Prea Sfințitului Domn, Preabunului Părinte Dr. Victor Mihályi și celorlalți bărbați ilustrii, cari împreună au luptat și au mijlocit, de avem de unde contribui, să ne pară bine, că deocamdată ne putem ajuta și îmbunătății, deci „se batem fierul până-i cald.”

de datorie însă și din iubire cătră sine însuși el nu putea să-și încordeze puterile: ar fi trebuit s'o facă de dragul cuiva, fiindcă ține să trăiască și să-și păstreze toate puterile. El era însă chiar și la 1869, când l'am întâlnit la Viena, desgustat de viață și „plictisit,” cum zicea adeseori, de sine însuși. Vedeți ori își reamintea în fiecare clipă atâtea lucruri, care-l răsvrăteau ori îl umpleau de adâncă durere, încât cea mai mare ușurare pentru dânsul era să doarmă ori să se peardă în gânduri, ca să nu-și mai deie seamă despre cele ce să petrec împrejurul lui. Ar fi voit adeseori să se potrivească cu lumea, din care se socotia osândit a face parte, dară firea lui se împotriva, și de aceea își era șieși însuși nesuferit, o sarcină pentru prieteni săi și o pacoste pentru toți.

„Nu merită să fie trăită viața, pe care pot să o am eu!” — era cel mai covârșitor dintre gândurile lui și aceasta se da pe față când într'un fel, când într'altul și în scrierile lui. Aceasta îi face pe mulți să creadă, că-și spun gândul adevărat cei ce-și dau silința de a-l prezenta drept pesimist, care le vede toate în negru și exagerează păcatele altfel mici ale oamenilor.

Nu e însă aceasta decât un neadevăr convențional născocit de cei ce se simt atinși de scrierile lui. Pesimist în înțelesul cinstit al cuvântului nu putea să fie omul, care era cuprins de pietate față cu „bătrânii,” totdeauna înțelepți și buni, nici omul, care se

insufletea pentru poporul despoiat și batjorcorit de străini și de înstrăinați, nici mai ales omul, care se lupta în toate clipele pentru biruința binelui despre care nu se îndoia nici odată. — Urată afară din cale și nesuferită i-se părea numai faza trecătoare din viața poporului român, în care i-a fost rânduit să trăiască.

Toate i-se păreau spoială și minciună și mișelie și nemernicie, și întreaga ființă-i se răsvrătea când vedeă furioasa goană după averi și după pozițiuni, în care cei mai obraznici dădeau la o parte pe cei mai vrednici, cei slabi profitau de slăbiciunile celor tari, cei tari abuzau de nevoile celor slabi și se treceau cu vederea toate păcatele, iară vârtutea era luată drept nebunie.

Așa vedeă el lumea, în mijlocul căreia își petrecea viața: ce oare ar fi putut să-l indemne a-și încorda puterile, ca s'o păstreze!?

Nu voi cercetă, dacă și era în adevăr lumea așa, cum el o vedeă și dacă azi după douăzeci și cinci de ani, ea e mai bună ori mai rea. Țin numai să fie știut de toți oamenii de bună credință, că el a fost foarte cruțător în scrierile lui și a ridicat numai un colțisor al vălului de altminteri foarte subțire, care acoperea uriciunile societății, în care-și petrecea viața.

Au zis alții lucruri și mai multe și mai grele și nu s'a ținut seamă de spusese lor. Își dădeau însă cei atinși seama că ceea ce Eminescu zice are să rămână și că, cetind

scrisa lui, îi și nepoți vor judecă și vor fi cuprinși de disprețul, care i-a întunecat lui viața. De aceea a fost prezentat drept un fel de dușman al neamului omenesc, pe care atât de mult îl iubea.

Știe fiecare din noi oamenii, care s'au făcut urgisiți și au avut să sufere prigoniri grele, pentru că și-au făcut datoria dând pe față mișeliile, pe cari le fac alții.

Un caz concret și foarte luminos.

Intr'una din zile intendentul unui internat a tăiat o vită bolnavă și a luat dispozițiunea, ca carnea să fie distribuită. S'a constatat însă că vita suferise de dalac și astfel carnea nu a fost distribuită. Medicul internatului însă ținând să-și facă datoria, nu s'a mulțumit cu atât, ci a făcut raport autorității superioare cerând să se ia măsurile de dezinfectare pe cari le cere legea.

E o lege pozitivă, care croiește pedepse aspre pentru cei ce pun în conzumație asemenea carne, ori nu fac dezinfectarea prescrisă. N'a fost însă nimeni pedepsit, ci i-s'a cerut medicului conștiincios demisiunea, pentru că a scris negru pe alb adevărul, ca să-l afle și cei ce vin după noi.

Tot astfel și Eminescu a fost prezentat de cei atinși de adevărurile spuse de el drept un pesimist cu inima neagră, drept un smintit care în loc de a profita de bunăvoința oamenilor cu mare trecere, care-l îmbrățișaseră, lovia orbește când într-unul când într'altul și li-se făcea tuturora nesuferit.

Din suma câtă va incurge în acești 10 ani, în fiecare an trei părți să se verse în folosul fondului Viduo-orfanal, și numa a patra parte în folosul fondului preoților deficienți și pentru ce aceasta? Crei că fiecare confrate preot o simte în inimă și o știe.

Foarte puțini preoți avem, cari, când se preoțesc să aibă patrimoniu sau să fie norocoși la o avere cu căsătoria, ci preoții noștri de-a rândul trebuie să trăiască, să se îmbrace să-și crească pruncii la școală, numai din venitele parohiale, din salarul preoțesc; și câte mai sunt pretenziunile timpului. Preotul ca Domn, trebuie să țină casă domnească și să aibă un traiu mai ales, nu doară să țină lux, Doamne ferește!

Iată pentru ce avem sf. datorință să stăruiem a spori de trei ori mai mult fondul Viduo-orfanal, ca să mângâiem și să ajutăm pe preotesele văduve, care se înmulțesc cu mult mai tare ca preoții deficienți, să aibă cu ce să trăiască și să-și crească pruncii ca pe copiii de preoți.

De închiere numai stăta: doresc ca atât preoții deficienți, cât și preotesele văduve și pruncii acelora, toți să fie egal îndreptățiți de a se împărtași din fondurile acestea cu aceleași sume; și iar cassele bisericesti să nu fie obligate a contribui în folosul acestor fonduri, „să ne ajutăm noi pe noi și Dumnezeu ne va ajuta.“ Cassele bisericesti se contribuiesc în folosul de ex. a fondului pentru ajutorarea bisericilor sărace, că noi bisericilor sărace, unde lipsesc veșmintele bisericesti sau vasele sacre, ori icoanele prescise, unde se edifică Biserica, case parohiale ori alte superedificate, nu avem de unde să le întindem ajutor, prin ce se împinteam poporul la lucru, pe când gr.-or., având fonduri bogate, dau ajutoare considerabile, ceea ce în poporul nostru, văzând, excită supărare, care are de urmare indiferentismul.

M. D.

Nu, — așa nu a fost Eminescu nici ca om, nici ca scriitor. Disprețul lui față cu unii eră manifestarea iubirii lui către toți.

Dacă e deci adevărat, că ne aducem cu pietate aminte de el și că ținem să-i ridicăm un monument, nu pentru el ridicăm monumentul acesta, ci pentru noi înșine și cei ce urmează după noi, să ni-l amintim în fiecare luptă pentru biruința binelui, în care el a sângerat, și să urmăm cu puteri unite lupta aceasta, spre care el a voit să ne îndrumeze.

(Sămănătorul)

Ioan Slavici.

H a z.

Medicul: (Intrând în odaie la un lucrător bolnav): Cei ai d-ta?

Bolnavul: Păi, dacă știam ce am, nu te chemam pe d-ta.

Ayunarea despărțământului Blaj al „Asociațiunii“.

Dragostea și entuziasmul, cu care frații noștri țărani din comuna Șoroștin, în frunte cu harnicul lor preot pâr. Valer Maior, sunt gata să săvârșească orice lucrare culturală și de interes comun. au îndemnat comitetul despărțământului Blaj al Asociațiunii, să-și țină ayunarea cercuală în aceea comună. Spre acest scop au mers din Blaj membrii comitetului: Dr. Ambrosiu Chețian, Aurel C. Domșa, Gavril Precup, Dr. Ioan Raț și Ioan Fodor, apoi deputatul Dr. Iuliu Maniu, cand. de adv. Dr. Voicu Nițescu, Dr. Ioan Bian, stud. jur. Dregheci, E. Vlassa din Sâncel ș. a.

Înainte de începerea ayunării s'a celebrat sf. liturgie de preoții Chețian, Domșa și Maior.

După Evangelie prof. Chețianu pornind din prilejul sărbătorii sf. Apostoli a vorbit de grija cea mare și alipirea ce trebuie să avem față de biserică și școală și laudă poporul din Șoroștin pentru frumoasa și spațioasa biserică și pentru regularea salarului învățătoresc, pentru numărul cel mare a poporului ayunat la sf. slujbă și pentru zelul lor în toate cele bune.

După liturgie se începe imediat ayunarea, care din absența directorului Ioan F. Negruț o conduce prof. Chețian. În cuvântul de deschidere dsa arată pe scurt istoricul înființării Asociațiunii și menirea ei culturală, și năsuința în propășirea neamului românesc pe toate terenele. Se citește apoi raportul general, care ne dă o icoană fidelă de activitatea dezvoltată de acest despărțământ, care a fost totdeauna între cele dintâi. S'a relevat munca neobosită a membrilor în ținerea prelegerilor populare, înmulțirea agenturilor și a bibliotecelor populare și în împărțirea gratuită a cărților folositoare, potrivite poporului țaran. De asemenea am remarcat ajutorul însemnat, primit dela „Patria“ pentru instruirea analfabeților, din care însă de data aceasta n-au fost împărtașiți decât preoții Ștefan Lita din Luncă și Valer Maior din Șoroștin.

A fost foarte nimerită observarea făcută în raport, ca preoții și învățătorii să deie mână de ajutor comitetului în lucrarea sa, fiind ei cei întâi chemați întru luminarea poporului.

Vorbind asupra acestui raport dl deputat Dr. Maniu laudă zelul comitetului în lucrările remarcate mai sus și în calde și pline de însuflețire cuvinte, povățuește poporul să țină la biserică și școală, să asculte de preot și învățător și să-și prețuiască legea și limba.

Cuvântarea raportorului a fost ascultată cu multă atențiune de numerosul popor, care vede în vorbitor în acelaș timp și pe deputatul lor, pe care acum întâia oară îl aveau în mijlocul lor.

În chestia instruirii analfabeților vorbește și prof. Precup propunând ca instruirea aceasta să se facă cu toată sirguința și la sfârșitul cursului să se deie un tel de examen, la care să asiste și delegați de ai comitetului despărțământului, care premiind pe cei ce vor lucra pe acest teren, să însuflețească și pe alții.

Se citește dizertația prof. Ales Ciura despre Eminescu ca priceput ayunător de cântece populare, din cari se aduc numeroase probe.

Apoi ayunarea se termină cu o caldă mulțumită din partea pâr. Maior, adusă în numele său și a poporului, comitetului și dlor vorbitori pentru povețele foarte prețioase și învățăturile mult folositoare spuse azi, cari promise că vor și fi urmate și ascultate.

Urmează masă comună în care se aduc multe laude preotului Valer Maior pentru neobosita sa lucrare întru înaintarea credincioșilor săi pe toate căile și apoi pentru marea dragoste, cu care a primit pe toți oaspeții sosiți la această ayunare, din Blaj și împrejurime.

La 3 oare s'a deschis o minunată expoziție de lucruri țărănești aranjată cu multă pricepere în școală. S'a ales un juriu din doamnele Hârșan, Maior, Popa și prof. Precup, care se împartă premiile: de 10 cor. dat de dl deputat Dr. Iuliu Maniu și de 30 cor. puse la dispoziție din partea despărțământului.

Înainte de împărțirea premiilor prof. Precup ține o interesantă cuvântare asupra frumsetii și importanții portului național și nu află destul de puternice cuvinte spre a îndemna ca țărancele noastre să nu-l părăsească ci din contră să-l păstreze și îmbogățească.

Au expus: Doamna Silvia Maior, soție de preot în Șoroștin, apoi țărancele: Maria Țiglar, Ana Țiglar, Paraschiva Lața, Anica Bugner, Maria Șitea, Maria Lața, M. Turean, Maria Suciu, Ana Săiu, Maria Dicoiu, Rafla Bian, Maria Aron, Paraschiva Bian, Floarea Doda, Maria Popa, toate din Șoroștin; A. Spătar, soție de preot și Veronica Neamțu, din Armeni.

Doamnele preotese Silvia Maior și Anița Spătar, cari n-au reflectat la premii s'au împărtașit cu mențiune onorabilă; premiul de 10 coroane s'a dat țărancei Veronica Neamțu, iar 30 coroane s'au împărțit între celealalte exposante țărance. — Tot din acest prilej un grup de ficioiri în spațul de joc dinaintea școlii au executat cu precisiune jocurile naționale „Călușorul“ și „Bătuta.“ Seara la 8 oare a urmat petrecerea cu joc. Lume a fost multă, aproape toți intelectualii din jur. — Petrecerea a fost animată și a ținut până în zori de zi.

Preotul locului e vrednic de laudă pentru străduința, ce-și dă în conducerea spre bine a credincioșilor concrezut păstoririi sale.

Sirolin

produce poftă de mâncare îngrașă, oprește tusa, regulează secrețiunea, și oprește asudarea peste noapte.

Se recomandă zilnic de medici și profesori contra officei, guturaiului, tusei măgărești, scrofulei și influenței

Fiindcă sunt imitațiuni fără preț se ceri totdeauna pachetare originală de „Roche“.

F. Hoffmann-La Roche et Cie, Basel (Helveția).

„Roche“

La ordin medical îl primești din ori ce farmacie — Prețul unei sticle 4. — cor. —

(4) 20—35

MAINU.

La începutul săptămânii trecute Ministrul de culte și instrucțiune publică a asemnat Ordinariatului arhiepiscopesc suma de 266.498 cor. 86 fil. sub titlul de întregire congruală pe semestrul I. al anului 1909. Observăm, că Domnul Ministru a asemnat și preoților cu calificatie academică dar aplicați în parohii în cari mai înainte erau bienaliști — întrețirea congruală până la 1600 coroane; iar la doi preoți puși sub cercetare disciplinară pentru „agitație“ nu li-e asemnat nimic de astădată. — Când se scriu acestea șire, cercularele, cari vor vesti clerului, oficios această știre — sunt deja sub tipar și astfel în curând să va și împărți.

† Ioan German.

Încă un bătrân dascăl din vechia generație, terminându-și cursul vieții, ne părăsește în vrâsta de 69 ani.

Fire blândă și liniștită, bătrânul profesor de greacă și română, moare după o boală scurtă Joi la 1. d. p.

Nenumărații elevii, cari s'au perândat la gimnaziul nostru dela 1870—1900 vor tresări la vestea că și bunul domn German s'a mutat dintre cei vii și fără de voie aproape vor simți cum un oftat lin le va sbură din piept pentru acela, care eră numai bunătate și mila.

Asesor la toate dicasteriile bisericești din gremiu, fost redactor la „Foaia școlastică“ și președinte la comisia pentru revederea cărților rituale, dl German a lucrat neobosit până în timpul din urmă. Distins la 1888 cu brâu roșu și titlul de viceprotopop onorar, la 1900 în vederea meritelor câștigate,

cu prilejul penzionării sale, e numit de actualul Metropolit protopop onorar.

Mâne la 2 d. p. corpul său rece va fi dat pământului, dar coșciugul său nu va fi însoțit la groapă de elevii școalelor noastre, cari sunt în vacanțe, ci numai flamura cernită, a gimnaziului va fâlfai lin pentru cel ce se așează spre vecinică odihnă.

Fie-i pomenirea eternă!

Noutăți.

Sfințire de biserică. Curatorul bisericesc gr.-cat. din Ciucea invită la *Actul consacării* nou ziditei biserici ce se va săvârși în 2 August st. n. a. c. prin Esceleția Sa I. P. S. Domn Dr. Victor Mihályi de Apșa Arhiepiscopul și Metropolitul de Alba-Iulia și Făgăraș. După actul consacării va urmă banchet comun cu prețul 4 cor. de persoană. Participanții sunt rugați a se însinua la parohul local: Iuliu Truția pentru a să putea face de timpuriu dispozițiile necesari cu privire la banchet și cuartire. Sara va fi Petrecere de vară. Venitul curat este destinat în favorul bisericii.

Din Arhidieceză. Esceleția Sa P. S. D. Metropolit *Dr. Victor Mihályi* a hirotonit Joi în 8 Iulie a. c. întru Ipodiaconi și Diaconi, iar Luni în 12 Iuliu (Sărbătoarea sf. Apostoli Petru și Pavel) întru preoți pe On. *Eugeniu Crișan* din Micuș, dispus adm. parohial în Surduc și Bicalat (Distr. Indöl), *Iosif Cutean* din Cut, ca preot disponibil, *George Faina* din Mărgineii, dispus adm. parohial în Micoșlaca (distr. Aiud), *Emiliu Poruț* din Ceanul deșert, dispus adm. parohial în Măcișul-unguresc (distr. Cluj), și *Ioan Mesariu* din Sarata, dispus admin. parohial în Glimboaca (distr. Cichindeal).

Dela secțiile literare. Ni-se scrie dela Sibiu, că secțiile literare ale Asociațiunii întrunite Miercuri și Joi au votat un premiu de 300 cor. prof. *Ales. Ciura* dela noi, pentru volumul „Icoane,“ și deodată l-a ales membru corespondent în secția școlară. Alt profesor dela noi *Dr. Ioan Rațiu*, până aci membru corespondent, a fost ales membru ordinar. Sincerile noastre felicitări vrednicilor prietini!

O nouă ilegalitate. Spre ilustrarea situații publicăm acest Avis: Prin prezenta Vă facem cunoscut, că atât adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din comitatele Sătmar și Ugocea aparținători diecezei Gherlei“ convocată pe 20 Iulie st. n. a. c. în Baiasprie, cât și petrecerea de vară contemplată cu aceasta ocaziune nu se vor ține din cauza, că magistratul orașului Baiasprie cu decisul nrul 2472—1909 ki. a revocat concesiunea referitor la închirierea salei festive a hotelului orășănesc cu motivele

că: invitățile exmise numai cu text românesc și avisul, că costumul național e binevăzut conțin o demonstrație naționalistă contra statului maghiar. Ne fiind altă localitate acomodată pentru adunare și petrecere, comitetul aranjator e nevoit a amână pe timp nedeterminat atât adunarea generală a reuniunii, cât și petrecerea de vară. Adunarea generală a reuniunii învățătorilor va fi convocată la un alt loc cu invitări speciale. Baiamare, la 12 Iulie 1909. Pentru reuniune și comitetul aranjator *Constantin Lucaciu. Dr. Teofil Dragoș.*

Posta Redacțiunii.

N. P. Cât ce se termină articolul de acum, din partea literară, îndată îi vom face loc.
T. G. În foia numărului viitor.
Dr. B. Persoana, de care întrebi nu e acasă și nici nu s'a reintoarce, decât pe la mijlocul lunii viitoare.
Ioan Handrea, Sălcud. Am dat ordin administrații, să vă facă voia și să nu vă mai spezeze foaia.

Nr. 35—1909.
of. paroh.

Concurs.

Întreprinzătorii doritori de a executa lucrările necezare la edificarea școlii gr.-cat. din Săcel (Asszonyfalva) comit. Turda-Arieș, cercul Iarei (Alsó-Jára) prin aceasta să recearcă să și înainteze ofertele în scris însoțite de cauciunea de 450 cor. adecă patru sute cincizeci coroane la oficiul parohial gr.-cat. din Săcel cel mult până la 25 Iuliu st. n. 1909. a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în conziderare.

Operatele despre acestea lucrări și anume: formulariul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobate de Preaveneratul Conzis. Metropolit la 1 Iulie 1909 sub Nrul 4573 se pot studia zilnic în cancelaria parohială din Săcel între oarele 10—12 a. m.

Săcel, în 13 Iuliu 1909.

Vasilu Pop,
paroh gr.-cat.

Vasilu Vlad,
curator primar.
(33) 1—2

Se caută

Un învățăcel din familie bună se aibă cel puțin 1—2 clase gimnaziale pentru *prăvălia de modă și manufactură*

S. Handrea,
Balázsfalva—Blaj.

(32) 1—2

Beți numai apă minerală ungară!

Societate pe acții pentru comunicație și export de ape minerale ungare. Budapesta, V., Bathyory 5.

Vanzarea exclusiv a următoarelor ape minerale:

Apă de Borszék fântâna principală contra podagrei
> > Borszék fântâna Kossuth
> > Borszék fântâna Boldizsár
> > Bodok Matild
> > Baross
> > Borhegy

Apă de Boholt
> > Vâlcele (Előpatak)
> > F.-Rákos Mária
> > Fehérkö
> > Gloria
> > Horgász—Hankó

Apă de Kászón-Jakabfalva
> > Kászón fântâna principală (Salutaris conține iod și litium.
> > Répát
> > Székely-Sclters
> > Stoiceni (Stojkai)

Întreabă-ți numai medicul și vei ști, că puterea vindecătoare a

apei minerale naturală

și gustul ei plăcut nu se poate asemăna cu apele minerale artificiale.

Cu apele noastre minerale ungare mai toate apele minerale străine se pot supleni.

(11) 17—19

Partea literară.

În afacerea Șaguna.

Răspuns tuturor interesaților și scandalizaților.

Ca lupii au sărit asupra noastră mai toate foile românești pentru cele publicate despre Șaguna; mai lupăși s'au dovedit însă cei dela „Telegraful român,” cari într'o serie de articoli, publicați și în broșură separată sub titlul: „Un răspuns detractorilor lui Șaguna,” au cercat să ne deie strajnice lecții de istorie și morală și să spele pe Șaguna mai alb decât zăpada, de toate învinuirile, ce i-s'au adus în cele publicate de noi.

Acelor fericiți muritori („Biserica și Școala”), cari despre Șaguna nu știu alta, decât, că a fost un mare „sfânt” al bisericii lor și cari bona fide s'au scandalizat, că noi chiar cu prilejul iubileului publicăm note critice despre el: le răspundem, că ignoranța lor nu e invincibilă și că toată purtarea noastră se explică din provocarea, ce am suferit-o prin publicarea epistolei sale către Nifon, în care Șaguna face batjocură din noi și din tratamentul, ce l-au avut șirele noastre, scrise cu cea mai bună intențiune, ca răspuns la acea epistolă. În sfârșit numai caracterul nostru de popor balcanic poate opri critica la adresa oamenilor mari, „lumea modernă urmează altfel: renumitul prezident al republicei franceze, Thiers, în memorabilul său op „Imperiul și consulatul” zbiciuiește aspru, pe cel mai mare om al secolului nostru, pe Napoleon cel dintâiu, pentru greșelile lui politice, și Thiers este sârbătorit”. (Din Memoriul lui Șuluț, partea VI. ediț. 1899. p. 73).

Cât pentru „Telegraful român,” fie următoarea replică!

*

De vreme ce după expresiile triviale, apucăturile bizantine, argumentările șubrede, cari caracterizează „răspunsul” său, toate cele scrise în el nu au alt caracter, decât acela al unei „scrieri de pamflet,” o revenire serioasă asupra lui ar fi superflua, dacă nu am avea în vedere interesul cetitorilor, cari neștiind controla tot, ce li-se dă spre cetire, ușor pot fi seduși. Pentru

acestia scriem deci și nu pentru „Telegraful,” care mai bine făcea, dacă publică mai întâiu cele scrise de noi, apoi să reflecteze.

„Telegraful” zice, că nemulțumirile contimporanilor cu Șaguna sunt a se reduce la invidia personală a unora, pe cari îi jignează autoritatea lui Șaguna, și la așteptările exagerate ale altora, pe cari Șaguna nu le putea îndeplini. Acesta e un neadevăr grosolan, căci despre foarte mulți bărbați de frunte ai neamului știm, că au fost neîdestuliți cu Șaguna cu toate, că personal nu așteptau nimic dela el. În numărul festiv al „Gazetei Transilvane” din 1888, se zice, că Iancu nu simpatiză cu Șaguna: oare ce invidie personală, ce suflet „hămesit” și nesațios va fi fost în Iancu, de nu se putea închină acestui slăvit conducător al neamului?!.. Fost-au, da, mulți, cari pentru aspirațiile, cari le aveau pe seama neamului, îi durează purtarea acestui vlădică, dela care așteptau, să umble totdeauna pe căi deschise și să lucreze totdeauna sincer în interesul neamului. — Foarte multe a greșit Șaguna din punct de vedere național, cu cuvântul și cu faptul; se ocupă de ele toți istoricii noștri, așa că dacă ai vrea să scrii un op sistematic despre naționalismul lui Șaguna, și-ar stă la dispoziție o literatură bogată, numai „Telegraful român” se face, că nu știe despre aceea nimic, iar pe noi ne desavuiază, că ne luăm după „Ungaria,” „Severinul” și că aducem numai cazuri singuratice. „Telegraful” ar trebui să știe, că la „Ungaria” scrie chiar un colaborator al său. „Severinul” e foaie edată de membri ai sinodului eparhial din Caransebeș, iar noi am adus cazuri singuratice, căci n-am vrut să facem lucru sistematic, ci numai să reflectăm la literatura mai nouă.

Din toate cazurile amintite de noi în defavorul lui Șaguna, „Telegraful român” nu combate nimic. În mod nevrednic de discuție cinstită se acață de bagateluri și se mântuie cu apostrofări și persiflări. În celealalte: niște cazanii generale — vorbării goale, — cum e aceea despre naționalismul înflăcărat al lui Șaguna, abateri dela obiect, cum e vrășmașa descriere a Episcopului Leményi (și aici rolul măgarului

din poveste!) și forfecările elogiilor unor scriitori mai noi la adresa lui Șaguna. Apoi unde ar trebui dovedit ceva, acolo spune numai: nu-i drept, nu știm, sau: cazul acesta a fost discutat....

Așa fiind vorba de introducerea limbii maghiare ca limbă protocolară în consistor, istoricul plătit al „Telegrafului” declară, că aceea e un „neadevăr sfruntat” și pare a auzi acum primadată despre acest lucru, când tare bine știe, cât s'a scris deja pe această temă și cum stă treaba. Acum ar fi bine, dacă cineva ar fotografia făimosul act și l-ar publică în faximile, ca să-l facă accesibil și istoriografilor vechi și noi din Sibiu.

Ou privire la cazul Catarinei Varga „Telegraful” iarăș nu combate nimic, ci se provoacă la Bariț. Mirare, că acum „Telegrafului” îi prinde bine Bariț, care la sfârșitul vieții sale se plângea, că 10 ani a suferit batjocuri din partea acestui ziar. E drept, că Bariț are părerea sa individuală cu privire la caracterul numitei femei, dar nu cu privire la rolul lui Șaguna întru captivarea ei. Prinsă a fost Catarina Varga prin Șaguna (cf. rescriptul de laudă al canc. aul. Trans. Nr. 515—1847) cu „mare înșelăciune,” cum se exprimă Bariț în „Transilvania” nr. 22 din 1872.

Iar dacă „Telegraful” e așa măestru întru tâlcuirea scrisorii lui Aron Florian citată din „Neamul Românesc Literar,” poftescă și explice astfel toate însemnările și caracterizările nefavoritoare lui Șaguna din punct de vedere național, cari se află în măsură abundanță prin izvoarele istoriei noastre naționale. O poate face; dela ei suntem dedați cu astfel de întreprinderi, fac istorie cum le place: stat pro ratione voluntas, numai să mântuim eroii neamului. Foarte rău serviciu face însă lui Șaguna cea foaie ortodoxă, care face analogie între a noastră afacere — Șaguna de acum și între afacerea — Sava Brancovici de acum 2 ani; însă nouă ne face cinste prin analogia aceea, căci prezintă Blajul ca pe curățitorul istoriei noastre naționale — bisericesti de tradiții falze și gloriole închipuite.

Mare merit e pentru Șaguna participarea la adunarea națională

de pe Câmpul-libertății? Nu mai aceea i-ar fi trebuit, să se retragă dela ea, când încă toată românimea conzideră singur Blajul de centrul istoric al Românilor din patrie, când oameni dela Blaj au pus-o la cale și la garanța episcopului Leményi a îngăduit-o guvernul?! Oare aceea îl face pe Șaguna mare înaintea noastră, că Impăratul l-a laudat deosebit înaintea deputațiunii din anul 1865? Da, Șaguna a primit dela Impăratul laude, ba a primit orduri, cruci, medalii, de-i strălucia pieptul de ele, în sfârșit a primit titlul de baron: toate acestea însă din punct de vedere național nu-i servesc spre laudă, ci spre durere tuturor, cari știu prețul acelor distincții! — Asemenea nu modifică adevărul istoric nici tradițiile poporului, cari la Șaguna ușor se pot explică din faptul, că el a dat mai mulți popi ca orice alt arhieru și încă între deosebite împrejurări, apoi individualitatea lui distinsă a avut efect natural asupra popilor și țărănilor săi, cari mergând acasă dela câte o sfințire ori deputație, sau cetind prin gazete despre acest rar vladică, făceau povești despre el, una mai minunată decât alta.

(Va urmă).

Bibliografie.

A apărut:

„Luceafărul“ Nr. 13 cu următorul sumar:
Titu Maiorescu Eminescu. — M. Eminescu Dintre sute de catarge (poezie). — I. L. Caragiale In Nirvana. — I. Borcia „Floare albastră“ (poezie). — Maria Cunțan Mihail Eminescu (poezie). — Al. Vlahuță Amintiri despre Eminescu. — Alexandru Ciura Geneza unei critici. — Veronica Micle Lui Eminescu (poezie). Ecaterina Pitiș Cântecul frunzelor (poezie). M. Eminescu și I. L. Caragiale Fragmente. — Em. Gârleanu Ioan Creangă și

M. Eminescu. — E. Hodoș Frunze, flori și codru. — Ioan Slavici Eminescu-Omul. — I. Borcia Cuvânt ocazional în amintirea lui Eminescu. — Cronică: Comemorarea lui Eminescu. Din viața lui Eminescu. „Poporanismul“ lui Eminescu. † Dr. Aurel Mureșianu. Sesiunea generală a Academiei române. Noi membrii ai Academiei române. „Sezătoarea“ la Cernăuțiu, în Bucovina. Statuia lui Ion Creangă. Știri. — Poșta Redacției. — Poșta Administrației. — Ilustrațiuni: M. Eminescu la 1880—1883. Mama și sora lui Eminescu. Carte dăruită prietenului său Creangă. Ultima fotografie a lui Eminescu (1887—1888). Mormântul lui Eminescu (Cimenterul Bellu, București). Eminescu la 1884—5. M. Eminescu. Gh. Eminovici. Dr. Aurel Mureșianu.

1. Teologia dogmatică fundamentală de Dr. V. Suciș prof.

vol. I. *Apologetica creștină* feo. 5•3•0
vol. II. *Tradițiunea și Bis.* feo. 5•3•0

2. Teologia dogmatică Specială.

vol. I. *Dumnezeu Unul, sf. Treime, Dumnezeu Creatorul, Intruparea Domnului și Grația.* feo. 7•3•0 cor
vol. II. *Sacramentele și Eshatologia.* feo. 7•3•0 cor.

3. Hipnotism și Spiritism 1•5•0

Preaveneratul Conzistor Arhiepiscopesc a permis să se poată procura aceste cărți din casele bisericesti pentru bibliotecă. — Să află de vânzare la Librăria sem. teol. Blaj—Balázsfalva.

Vatra familiară de F. X. Wetzel tradusă de Societatea „Inocențiu M. Clain“ a teologilor din Blaj. E o scriere foarte instructivă și interesantă. — Costă 40 fil + 5 fil. porto. Să află de vânzare la Librăria sem. teol. din Blaj.

PSALTIREA Profetului și Împăratului DAVID.

Prețul: crudo 2•20, leg. în pânză 3•— leg. în piele 4•— Se află de vânzare la Librăria Seminarului teologic din Blaj.

La LIBRĂRIA SEMIN. să află de vânzare toate modelele de cereri pentru întregirea salariului și a cuincuenalelor din partea statului, pe cum și tipăriturile de lipsă pentru tot felul de documente cari trebuie alăturate la aceste cereri. Toate acestea costă 1 cor. + 20 fil. porto.

În curând va apărea

Istoria Patriei

pentru școalele populare

de Iosif Marian, învățător gr.-cat. aprobată de Ministrul de culte și instrucțiune publică.

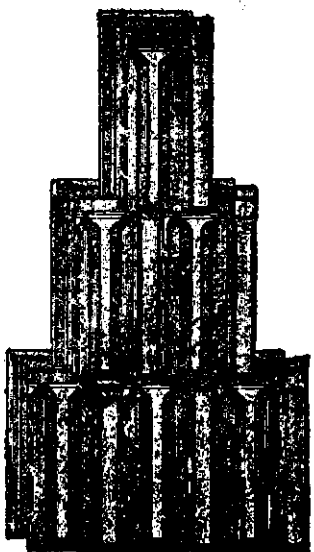
Proprietar-editor: Aurel C. Domșa.

Redactor respnz.: Augustin Gruția.

Biblioteca Unirei. *)

1. Benhur sau zilele lui Mesia, de Levis Wallace, 2 v.	2•90
2. M. Eminescu. Studiū critic	90
3. Câte-va momente din începuturile bisericeii rom. de C. Auner	20
4. Nume de familie la românii din Ungaria, de A. Viciu.	12
5. Din viața lui I. Micul de M. Străjan	16
6. Albertina. Povestire de Dr. V. Bojor.	30
7. Cestiuni din dreptul bis. unite p. I. II.	3•40
8. Cele doue fețe ale lumii de Nicu	30
9. Ziua Deșteptării de Aurel Fodor	16
10. Cele două conștiințe, pieză teatrală în 5 acte, trad. de Simion Zehan	40

*) Aceia, cari vor comanda de odată toți 10 Nrii ii, primesc cu 6•10 cor. în loc 5•84 cor.

Țigle Bohn de Nagyikikinda.

In propriul interes

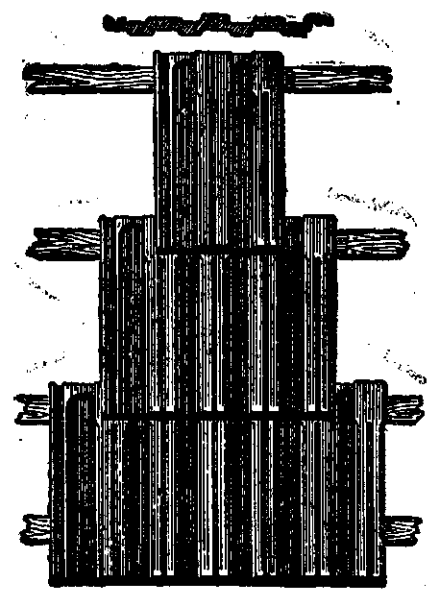
Primește numai
țigla BOHN

din Nagyikikinda și Zsomboly respin-
gând ori ce altă țigla de calitate in-
ferioară pentru că numai

țigla BOHN e practica, frumoasă și trainică.

Cereți mostre și catalog.

Fabrica de țigle BOHN — Zsomboly.

Țigla Bohn de Zsomboly.

Traian A. Todorescu,
 producător de vinuri în Világos (Șiria)
 lăferează vinuri foarte bune, și curate
 după dealurile cele mai renumite,
 dela 50 ltr. în sus (în engros) cu pre-
 țuri moderate de depozitare: Musca-ma-
 derat, Galsa, Șiria, Covasint, Minis.

Centrala: Világos (Com. Arad) la
 dorință prospecte gratuite.

(49) 35-52

„Recomandăm proprietarilor de vii
 cu toată căldura tovarășia românească
 „Mugurul“ însoțire economică-comercială
 în Elisabetopol (Erzsébetváros) care vinde
 altoie de viță de vie de toate speciile pe
 cum și viță americană cu și fără rădăcină
 și la dorință însoțirea și instrucție gratis
 ori cui în toate ramurile viticulturii.

(34) 38-52

„Sădirea și cultivarea viei“

de

Nicolae Pop.

Prețul: 2 coroane + 20 fileri porto.

Se poate procura dela Librăria seminarială
 din Blaj—Balázsfalva.

Circulația trenurilor

prin gara Küküllőszög—Blaj valabilă dela 1 Maiu 1909.

De către Brașov, tren personal	12-48	de către Teuș	2-08
„ accelerat	7-22	„ „	8-53
„ mixt	6-57	„ „	9-04
„ accelerat	2-51	„ „	12-22
„ personal	1-48	„ „	12-39
„ accelerat	10-01	„ „	5-40
„ personal	9-29	„ „	4-03
Dela Parajd: „ mixt	8-44	cătră Parajd	3-02
„ personal	12-43	„ „	9-34
„ mixt	6-54	„ „	2-55

Atențiune!

Altoi de viță de vie să nu comanzi până
 ce nu vei cere dela mine Prețcurent!
 Mia de altoi de viță de vie e cu 140 cor.
 Delaware costă mia 100 cor. □ □ □ □ □

Adresa:

Szigyártó Nagy Mihály

Felsőseged, Somogy megye.

(56) 25-25

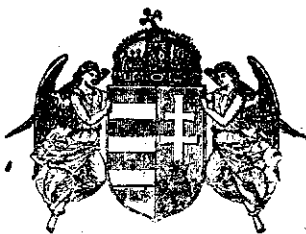
La expozițiunea milenară din Budapesta dela 1896
 premiat cu medalia cea mare.

Turnătorie de clopote și fabrica de scaune de fer pentru
 clopote a lui

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

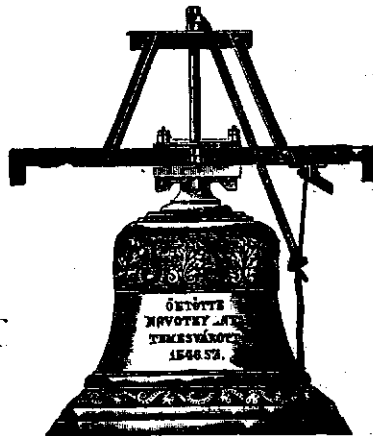
(46) 36-52

se recomandă spre pregătirea clopotelor
 nouă, pe cum la turnarea de nou a clopo-
 telor stricate, mai departe spre facerea de
 clopote întregi armonioasă, pe lângă ga-
 ranție pe mai mulți ani, provăzute cu ad-
 justări de fer bătut, construite spre o le în-
 toarce cu ușurință în ori ce parte, îndată
 ce clopotele sunt bătute de o latură prin
 aceea ce sunt mântuite de crepare. — Cu
 deosebire recomand

→ clopotele găurite ←

de mine inventate și mai de multe
 ori premiate, cari sunt provăzute
 în partea superioară — ca violina —
 cu găuri după figura S și pentru
 aceea au un ton mai intensiv, mai
 limpede, mai plăcut și cu vibrarea
 mai voluminoasă, decât cele de sis-
 tem vechiu, așa, că un clopot pa-
 tent de 327 kg. este egal în ton
 unui clopot de 461 kg. făcut
 după sistemul vechiu. Mai departe
 se recomandă spre facerea scaune-
 lor de fer bătut, de sine stătă-
 toare, — spre preadjustarea clo-
 potelor vechi cu ajustare de fer
 bătut — ca și spre turnarea de
 toace de metal.

Prețcuranturi ilustrate se trimit la cerere gratuit și franco

Institut indigen. Banca de asigurare

„Transsylvania“

din Sibiu

(45) 36-5

» întemeiată la anul 1868 «

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
 asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
 edifici de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse
 economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul
 morții și cu termen fix, asigurări de copii, de
 zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală
 Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a
 capitalului.

Valori asigurate contra in- capitale asigurate asupra
 cendiiui: vieții:
 95,816.412 coroane. 9,882.454 coroane.

Dela întemeiere institutului a solvit:
 pentru despăgubiri de incendii 4,484,278.83 cor. pentru
 capitale asigurate pe viață 4,028,113.12 cor.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:
 Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etagiu
 I. curtea I.

și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița,
 Cluj și Oradea mare, pe cum și dela subagenții din
 toate comunele mai mari.